

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Šmihelska c. 14, 8000 Novo mesto

tel: 07/373 05 70, fax: 07/373 05 90

www.kmetijskizavod-nm.si

Datum; 16.12.2024

POMEN DOPOLNILNIH DEJAVNOSTI ZA OBSTOJ KMETIJ NA NAŠEM PODEŽELJU

Kmetje so se že od nekdaj na naših kmetijah ukvarjali poleg kmetovanja še z drugimi dejavnostmi. Najprej za lastne potrebe, pozneje pa tudi za trg, da so izboljšali socialni položaj. Iz teh različnih dejavnosti so se tako razvili postopoma poklici ali obrti kot so npr. siraštvo, mesarstvo, kolarstvo, tesarstvo, krovstvo in še bi lahko naštevali.

Danes so dopolnilne dejavnosti na kmetijah ena od možnosti, ki dajejo dodano vrednost osnovni kmetijski dejavnosti, primarnemu kmetijskemu proizvodu, litru mleka, kili mesa, kili sadja in podobno. Tudi drugi načini, kot so uporaba opreme, strojev, znanja in izkušenj iz kmetijstva, lahko pomagajo izboljšati dohodek na kmetiji in s tem stabilizirati dohodek iz kmetijstva. Prav tako imajo dopolnilne dejavnosti pomembno vlogo pri ohranjanju Slovenskega podeželja, ustvarjanju zelenih delavnih mest, razvoju turizma in kulturne dediščine.

Slika 1 Predelava mleka; izdelki iz mleka

Slika 2 Peka kruha; različni krušni izdelki

Spodbujanje dopolnilnih dejavnosti na kmetijah je in mora ostati še naprej naša glavna in ključna naloga strokovne skupine za dopolnilne dejavnosti in kmečko družino. Terensko delo nam daje možnosti resničnega vpogleda v izkušnje in izzive, ki jih imajo že izkušeni nosilci dopolnilnih dejavnosti in tudi tistih, ki so na samem začetku. Primeri dobrih praks potrjujejo, da na dolgi rok izboljšajo dohodkovni položaj, ustvarijo dodatno delavno mesto in s tem stabilizirajo socialni položaj. Zato je vzpodbujanje za razvoj teh dejavnosti še kako pomembna naloga tudi v bodoče in delo na tem, da se poenostavi izvajanje teh dejavnosti,

in zmanjša administracijo na kmetijah. Tako da bodo te dejavnosti postale še bolj zanimive, tržno uspešnejše in še bolj prepoznavne.

Izbira dopolnilnih dejavnosti daje možnost na različnih področjih. Tako na predelavi primarnih kmetijskih pridelkov, predelavi gozdnih lesnih sortimentov, vzreji in predelavi vodnih organizmov, kot tudi na storitvah, kot so turizem na kmetijah, storitve povezane s tradicijo, storitve s kmetijskimi in gozdarskimi stroji, koriščenje sonca, vode in drugih virov energije in tudi možnosti izobraževanja iz področja kmetijstva in dopolnilnih dejavnosti. Pričakujemo, da bo v prihodnosti mogoče na kmetijah izvajati še socialno varstvo za starostnike in ranljivejše skupine ljudi. Slednje zna biti dobra poslovna priložnost za kmetijo na eni strani in na drugi strani priložnost za starostnika, uporabnika teh storitev.

Zagotovo bi bila dodana vrednost tudi za uporabnika, če bi imel možnost izbire in preživeti starost ali del starosti v podeželskem domačem okolju, povezano z aktivnostmi na kmetiji, se prehranjevati z dobro, kakovostno in okusno hrano in biti koristen v taki skupnosti na stara leta.

*Slika 3 Predelava sadja;
sokovi iz sadja*

Strokovno podporno okolje za področje dopolnilnih dejavnosti je na terenu pri kmetijah podprto tako s strokovnjaki specialisti kot tudi s terensko službo za dopolnilne dejavnosti in kmečko družino. Uporabnik ima informacije in strokovni servis za vsako vrsto dopolnilne dejavnosti.

Pri razvoju dopolnilne dejavnosti je tradicija na kmetiji osnova, ki gradi lastno zgodbo in uspeh, kakovost izdelkov in storitev pa prepoznavnost in dodano vrednost.

Pripravila; Slavica Grobelnik, mag.agr.ek.
Vse fotografije so iz lastnega arhiva.

